

КАФЕДРА ОРКЕСТРОВОГО ДИРИГУВАННЯ ТА ІНСТРУМЕНТОЗНАВСТВА

Оркестровий клас

Освітній ступінь
Спеціальність
Освітня програма

Магістр
025 Музичне мистецтво
«Народні інструменти:
«Балалайка», «Гітара»,
«Домра», «Цимбали»,
«Баян», «Акордеон»,
«Бандура»

Курс	1
Семестр	1-2

Статус

За вибором студента (за спеціалізацією диригування)

ECTS	19
Годин	570
Індивідуальні	204
Семінари	-
Самостійна робота	366

Семестровий контроль

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Литвиненко С. І., Народний артист України, професор, Франц Й. С., Заслужений діяч мистецтв України, в. о. професора, Дейннга В. М., кандидат мистецтвознавства, в. о. професора, Козачок А. М., Народний артист України, ст. викладач, Яременко Л. С., ст. викладач, Редько В. О., Заслужений діяч мистецтв, в. о. доцента, Гончаров А. О., кандидат мистецтвознавства, доцент, Шумська Л. Ю., Заслужений діяч мистецтв України, професор, Шумський М. О., Народний артист України, професор
Профіль викладача	
e-mail	iosiffrants@ukr.net

Програмою нормативної навчальної дисципліни **Оркестровий клас (Оркестр народних інструментів)** на основі освітнього ступеню «**Бакалавр** для студентів I курсу освітнього ступеню «**Магістр**» в галузі знань: **02 «Культура і мистецтво»**, напрямком підготовки: **03 «Гуманітарні науки»**,

спеціальності: **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійними програмами: **«Народні інструменти: Цимбали, Домра, Балалайка, Гітара, Бандури, Баяни, Акордеони»** передбачено практичне виховання та підготовку оркестрових виконавців відповідно до професійної кваліфікації: артист – соліст – інструменталіст, артист оркестру, артист ансамблю, викладач – інструменталіст, керівник оркестру (ансамблю), диригент, викладач закладу вищої освіти, науковець - дослідник.

Гра в оркестрі розвиває різні сторони виконавських здібностей музикантів: почуття ансамблю, ритму, читання нот з аркушу, чуття гармонії, тембрових барв, освоєння додаткових інструментів, розширює знання репертуару, формує художній смак.

Метою навчальної дисципліни «Оркестровий клас» («Оркестр народних інструментів») є підготовка оркестрових виконавців до роботи у творчих колективах (ансамблях, оркестрах), виховання диригентів та керівників оркестрів (ансамблів) народних інструментів (практичний аспект). Ця мета полягає в тому, що під час гри в оркестрі майбутній виконавець-диригент спостерігає за роботою досвідченого керівника, бачить, якими технічними прийомами користується він для досягнення того чи іншого художнього результату, як глибоке знання партитури, активність та цілеспрямованість у розкритті задуму композитора об'єднують оркестрантів у музикантів-однодумців. Ці спостереження надають впевненості молодому диригенту під час роботи з оркестром. Кафедра народних інструментів надає великого значення оркестровому класу. Тут студенти отримують можливість прилучатися до шедеврів симфонічної музики, набувають навиків колективної гри, розуміння багатоголосного та багато-тембрового звучання, розвивають аналітичне мислення музиканта, зміцнюють чуття ансамблю, здатність оперативно підкорювати власну гру своїй групі інструментів і цілісній драматургії звучання твору. Оркестр народних інструментів - показник культури і естетики виховання талановитої молоді. В ньому акумулюються найкращі досягнення виконавства в класах спеціальних виконавських кафедр. Специфічна роздвоєність цільової функції оркестру народних інструментів в умовах навчального закладу полягає в тому, що, вирішуючи головне завдання зразкового колективного виконавства; він, разом з тим, є базою диригентської практики. Крім того, тут проходять апробацію творчі праці, які виконані студентами в ході оволодіння навчальною дисципліною **«Інструментовка, аранжування та перекладення»**, що сприяє підготовці і створенню навчального і концертного репертуару оркестру.

Завданням навчальної дисципліни «Оркестровий клас» («Оркестр народних інструментів») є опанування практичних прийомів і навичок оркестрового мистецтва як сукупності різноманітних аспектів оркестрової діяльності:

- засвоєння знань про зміст, організацію, форми та методи роботи в оркестровому колективі;

- виховання музиканта – інструменталіста – ансамбліста, здатного слухати, чути і корегувати свою власну гру на інструменті в процесі колективного виконавства;
- удосконалення індивідуальної техніки гри на оркестровому інструменті;
- удосконалення практичних навичок і вмінь колективної художньо творчої діяльності;
- формування професійних знань, практичних навичок і вмінь артиста оркестру та диригента – керівника художньо-творчого колективу.

Форми і методи практичних занять спрямовані на реалізацію окремих завдань та мети, утворюючи нероздільну цілісну методологічну систему навчального і творчо-репетиційного процесу.

Дисципліна “Оркестровий клас” органічно пов’язана з усіма дисциплінами спеціалізації: спеціальним інструментом, диригуванням, ансамблем, сольо-ансамблевою практикою, інструментознавством, інструментуванням, історією і теорією диригентського мистецтва та інструментального виконавства, фаховою літературою, методикою роботи з оркестром, а також дисциплінами музично-теоретичного циклу. На заняттях оркестрового класу знаходиться застосування теоретичний матеріал, практичні навички і вміння, засвоєні студентами в процесі вивчення суміжних дисциплін. У свою чергу, одержані знання та індивідуальна практична підготовка зміцнюються, розширюються і поглиблюються в процесі колективної художньо-виконавської діяльності – оркестрових репетицій.

“Оркестровий клас” – дисципліна наскрізного навчального процесу. Специфіка її полягає в багаторівневості навчально-творчого процесу, оскільки об’єднує студентів усіх курсів, що грають на різних інструментах, в один колектив. Водночас вимоги на кожному курсі диференційовані щодо техніки виконавства, яку повинен виявити студент, глибини розуміння технологічних аспектів та аналізу опрацьованого матеріалу. Вимоги до кожного курсу полягають у поступовому вдосконаленні техніки гри, поглибленню музично-теоретичних, оркестрових та методологічних знань з кожним семестром і на кожному курсі. Ефективна робота з оркестровим колективом базується на глибокому психологічному, емоційному, творчому контакті виконавців і диригента та на розумінні оркестрантами творчо-художніх завдань і методів професійно-технічного втілення художнього образу.

Спостерігаючи за роботою керівника оркестрового класу, студенти усвідомлюють складність диригентської професії, що зумовлена поліфункціональністю ролі диригента – музиканта, педагога, організатора, психолога, артиста і вимагає особливої обдарованості. Кожний етап занять оркестрового класу розкриває різні аспекти цієї професії, дає можливість студентам усвідомити і на практиці відчувати значущість усіх компонентів диригентського мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку професійної діяльності оркестрового виконавця, його функціональні обов'язки і завдання;
- основоположні засади оркестрової майстерності, елементи внутрішньої і зовнішньої техніки;
- методологію роботи в оркестрі під час репетицій і концерту;
- засоби і прийоми сценічної взаємодії з артистами оркестру в контексті розкриття драматургії твору;

вміти:

- використовувати широке знання оркестрового репертуару, необхідного професійному виконавцю в його різноманітній суспільно-музичній діяльності;
- розуміти стилістику та застосування цих знань у виконавсько-педагогічній діяльності;
- враховувати специфіку колективу оркестру в контексті своєї професійної діяльності;
- проводити аналіз запропонованого музичного тексту (оркестрових партій);
- застосовувати елементи внутрішньої і зовнішньої техніки оркестрового виконавства, весь комплекс виразних засобів для створення художнього образу та драматургії;
- органічно взаємодіяти з артистами колективу та диригентом для розкриття драматургії твору.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom.

Перелік тем

- Змістовий модуль I - ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА.**
- Змістовий модуль II - ТЕОРЕТИЧНА РОБОТА НАД ОРКЕСТРОВИМИ ПАРТІЯМИ.**
- Змістовий модуль III – НАСТРОЮВАННЯ ОРКЕСТРУ.**
- Змістовий модуль IV – РОЗІГРУВАННЯ ОРКЕСТРУ, СПРЯМОВАНЕ НА ВІДПРАЦЮВАННЯ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ОРКЕСТРОВОЇ ЗВУЧНОСТІ.**
- Змістовий модуль V - ТВОРЧО-РЕПЕТИЦІЙНА РОБОТА.**
- Змістовий модуль VI - ГЕНЕРАЛЬНА РЕПЕТИЦІЯ ТА КОНЦЕРТНЕ ВИКОНАННЯ.**
- Змістовий модуль VII - РОБОТА ОРКЕСТРУ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ СТУДЕНТІВ-ВИПУСКНИКІВ НАД ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ.**

Форми та технології навчання

Практичні заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

1.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування практичних занять	35
2.	Виконання самостійної роботи	40
3.	Заліки	25
	Всього	100

2.

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка **«відмінно»**: студент у повному обсязі опанував матеріал навчальної програми, виконав усі передбачені програмою форми роботи (відвідування практичних занять, виконання самостійної роботи у повному обсязі), продемонстрував уміння самостійно працювати з (ансамблем, оркестром народних інструментів), оволодів партитурою, літературою, проявив ініціативність та здатність творчого підходу до роботи з колективом в ході диригентського виконання партитур.

Оцінка **«добре»**: студент загалом опанував матеріал навчальної програми (приблизно в обсязі 75%), орієнтується у проблематиці курсу, брав участь у різних формах роботи, передбачених програмою.

Оцінка **«задовільно»**: студент опанував матеріал курсу в обсязі 30–50%, не виявив зацікавленості заняттями, неякісно виконував практичні та теоретичні завдання, передбачені програмою.

Оцінка **«незадовільно»**: студенти не опанував матеріал курсу, не виконав обов'язкових форм роботи, не розуміє основний зміст та завдання курсу.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Програмою нормативної навчальної дисципліни **Оркестровий клас (Оркестр народних інструментів)** на основі освітнього ступеню «**Бакалавр**» для студентів I курсу освітнього ступеню «**Магістр**» в галузі знань: **02 «Культура і мистецтво»**, напрямком підготовки: **03 «Гуманітарні науки»**, спеціальності: **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійними програмами: «**Народні інструменти: Цимбали, Домра, Балалайка, Гітара, Бандури, Баяни, Акордеони**» передбачено практичне виховання та підготовку оркестрових виконавців відповідно до професійної кваліфікації: артист – соліст – інструменталіст, артист оркестру, артист ансамблю, викладач – інструменталіст, керівник оркестру (ансамблю), диригент, викладач закладу вищої освіти, науковець - дослідник.

Гра в оркестрі розвиває різні сторони виконавських здібностей музикантів: почуття ансамблю, ритму, читання нот з аркушу, чуття гармонії, тембрових барв, освоєння додаткових інструментів, розширює знання репертуару, формує художній смак.

Метою навчальної дисципліни «Оркестровий клас» («Оркестр народних інструментів») є підготовка оркестрових виконавців до роботи у творчих колективах (ансамблях, оркестрах), виховання диригентів та керівників оркестрів (ансамблів) народних інструментів (практичний аспект). Ця мета полягає в тому, що під час гри в оркестрі майбутній виконавець-диригент спостерігає за роботою досвідченого керівника, бачить, якими технічними прийомами користується він для досягнення того чи іншого художнього результату, як глибоке знання партитури, активність та цілеспрямованість у розкритті задуму композитора об'єднують оркестрантів у музикантів-одномумців. Ці спостереження надають впевненості молодому диригенту під час роботи з оркестром. Кафедра народних інструментів надає великого значення оркестровому класу. Тут студенти отримують можливість прилучатися до шедеврів симфонічної музики, набувають навиків колективної гри, розуміння багатоголосного та багато-тембрового звучання, розвивають аналітичне мислення музиканта, зміцнюють чуття ансамблю, здатність оперативно підкорювати власну гру своїй групі інструментів і цілісній драматургії звучання твору. Оркестр народних інструментів - показник культури і естетики виховання талановитої молоді. В ньому акумулюються найкращі досягнення виконавства в класах спеціальних виконавських кафедр. Специфічна роздвоєність цільової функції оркестру народних інструментів в умовах навчального закладу полягає в тому, що, вирішуючи головне завдання зразкового колективного виконавства; він, разом з тим, є базою диригентської практики. Крім того, тут проходять апробацію творчі праці, які виконані студентами в ході оволодіння навчальною

дисципліною «Інструментовка, аранжування та перекладення», що сприяє підготовці і створенню навчального і концертного репертуару оркестру.

Завданням навчальної дисципліни «Оркестровий клас» («Оркестр народних інструментів») є опанування практичних прийомів і навичок оркестрового мистецтва як сукупності різноманітних аспектів оркестрової діяльності:

- засвоєння знань про зміст, організацію, форми та методи роботи в оркестровому колективі;
- виховання музиканта – інструменталіста – ансамбліста, здатного слухати, чути і корегувати свою власну гру на інструменті в процесі колективного виконавства;
- удосконалення індивідуальної техніки гри на оркестровому інструменті;
- удосконалення практичних навичок і вмінь колективної художньо творчої діяльності;
- формування професійних знань, практичних навичок і вмінь артиста оркестру та диригента – керівника художньо-творчого колективу.

Форми і методи практичних занять спрямовані на реалізацію окремих завдань та мети, утворюючи нероздільну цілісну методологічну систему навчального і творчо-репетиційного процесу.

Дисципліна “Оркестровий клас” органічно пов’язана з усіма дисциплінами спеціалізації: спеціальним інструментом, диригуванням, ансамблем, сольо-ансамблевою практикою, інструментознавством, інструментуванням, історією і теорією диригентського мистецтва та інструментального виконавства, фаховою літературою, методикою роботи з оркестром, а також дисциплінами музично-теоретичного циклу. На заняттях оркестрового класу знаходить застосування теоретичний матеріал, практичні навички і вміння, засвоєні студентами в процесі вивчення суміжних дисциплін. У свою чергу, одержані знання та індивідуальна практична підготовка зміцнюються, розширюються і поглиблюються в процесі колективної художньо-виконавської діяльності – оркестрових репетицій.

“Оркестровий клас” – дисципліна наскрізного навчального процесу. Специфіка її полягає в багаторівневості навчально-творчого процесу, оскільки об’єднує студентів усіх курсів, що грають на різних інструментах, в один колектив. Водночас вимоги на кожному курсі диференційовані щодо техніки виконавства, яку повинен виявити студент, глибини розуміння технологічних аспектів та аналізу опрацьованого матеріалу. Вимоги до кожного курсу полягають у поступовому вдосконаленні техніки гри, поглибленню музично-теоретичних, оркестрових та методологічних знань з кожним семестром і на кожному курсі. Ефективна робота з оркестровим колективом базується на глибокому психологічному, емоційному, творчому контакті виконавців і

диригента та на розумінні оркестрантами творчо-художніх завдань і методів професійно-технічного втілення художнього образу.

Спостерігаючи за роботою керівника оркестрового класу, студенти усвідомлюють складність диригентської професії, що зумовлена поліфункціональністю ролі диригента – музиканта, педагога, організатора, психолога, артиста і вимагає особливої обдарованості. Кожний етап занять оркестрового класу розкриває різні аспекти цієї професії, дає можливість студентам усвідомити і на практиці відчувати значущість усіх компонентів диригентського мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку професійної діяльності оркестрового виконавця, його функціональні обов'язки і завдання;
- основоположні засади оркестрової майстерності, елементи внутрішньої і зовнішньої техніки;
- методологію роботи в оркестрі під час репетицій і концерту;
- засоби і прийоми сценічної взаємодії з артистами оркестру в контексті розкриття драматургії твору;

вміти:

- використовувати широке знання оркестрового репертуару, необхідного професійному виконавцю в його різноманітній суспільно-музичній діяльності;
- розуміти стилістику та застосування цих знань у виконавсько-педагогічній діяльності;
- враховувати специфіку колективу оркестру в контексті своєї професійної діяльності;
- проводити аналіз запропонованого музичного тексту (оркестрових партій);
- застосовувати елементи внутрішньої і зовнішньої техніки оркестрового виконавства, весь комплекс виразних засобів для створення художнього образу та драматургії;
- органічно взаємодіяти з артистами колективу та диригентом для розкриття драматургії твору.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom.

Перелік тем

Змістовий модуль I - ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА.

Змістовий модуль II - ТЕОРЕТИЧНА РОБОТА НАД ОРКЕСТРОВИМИ ПАРТІЯМИ.

Змістовий модуль III – НАСТРОЮВАННЯ ОРКЕСТРУ.

Змістовий модуль IV – РОЗІГРУВАННЯ ОРКЕСТРУ, СПРЯМОВАНЕ НА ВІДПРАЦЮВАННЯ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ОРКЕСТРОВОЇ ЗВУЧНОСТІ.

Змістовий модуль V - ТВОРЧО-РЕПЕТИЦІЙНА РОБОТА.

Змістовий модуль VI - ГЕНЕРАЛЬНА РЕПЕТИЦІЯ ТА КОНЦЕРТНЕ ВИКОНАННЯ.

Змістовий модуль VII - РОБОТА ОРКЕСТРУ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ СТУДЕНТІВ-ВИПУСКНИКІВ НАД ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ.

Форми та технології навчання

Практичні заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

1.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування практичних занять	35
2.	Виконання самостійної роботи	40
3.	Заліки	25
	Всього	100

2.

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка «**відмінно**»: студент у повному обсязі опанував матеріал навчальної програми, виконав усі передбачені програмою форми роботи (відвідування практичних занять, виконання самостійної роботи у повному обсязі), продемонстрував уміння самостійно працювати з (ансамблем, оркестром народних інструментів), оволодів партитурою, літературою, проявив ініціативність та здатність творчого підходу до роботи з колективом в ході диригентського виконання партитур.

Оцінка «**добре**»: студент загалом опанував матеріал навчальної програми (приблизно в обсязі 75%), орієнтується у проблематиці курсу, брав участь у різних формах роботи, передбачених програмою.

Оцінка «**задовільно**»: студент опанував матеріал курсу в обсязі 30–50%, не виявив зацікавленості заняттями, неякісно виконував практичні та теоретичні завдання, передбачені програмою.

Оцінка «**незадовільно**»: студенти не опанували матеріал курсу, не виконали обов'язкових форм роботи, не розуміє основний зміст та завдання курсу.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- П. І. Чайковський. Симфонії №1, №2, №4 (окремі частини), сюїти з балетної музики, «Італійське капричіо», «Серенада для струнного оркестру», романси, окремі твори.
- Ж. Бізе. Сюїта «Арлезіанка»,
- Ж. Бізе - Р. Щедрін. Сюїта «Кармен».
- Е. Григ. Концерт для фортепіано, сюїта «Пер Гюнт».
- Дж. Россіні. Увертюри.
- В.А.Моцарт. Увертюри до опер, частини симфоній,
- М. Мусоргський. «Картинки з виставки», «Ніч на лисій горі».
- М. Римський-Корсаков. Іспанське капричіо.
- А. Лядов. «Кікімора». «Баба Яга».
- І.Д. Шостакович. Частини симфоній, сюїти з балетної музики.
- П. Дюка. Скерцо «Учень чародія».
- А. Хачатурян. Окремі номери з балетів.
- М. Лисенко. Увертюра до опери «Тарас Бульба».
- М. Калачевський. Ноктюрн. Романс.
- Левко Колодуб «Українські танці».
- М.Римський – Корсаков – “Шествие Князей”
- О. Верстовський. Увертюра до опери "Аскольдова могила".
- М. Різоль Концерт для баяна з оркестром (Фінал).
- К. Мясков. Концертна п'єса для бандури з оркестром.
- А. Гайденко. Сюїта "Рідні джерела":

- Ранок у Сорочинцях.
- Ярмарок.
- Гоголівська церква у Сорочинцях.
- Чумацький шлях.
- Щедрий вечір.
- Козаки йдуть.
- На Великдень.
- А. Шнітке. Увертюра та "Дитинство Чичикова" з сюїти "Ревізька казка".
- Г. Верьовка. Плескач.
- М. Скорик Мелодія з к/ф «Високий перевал».
- М.Скорик. Танець.
- А. Білошицький. Байлаора з Сюїти № 3 ("Іспанська").
- Є. Льонко. Фольклореска.
- М. Тимофіїв. Покутський сувенір.
- А. П'яццолла. Пролог і танго.
- В.Раду – С.Грінченко –“Весняна хора”,
- П.І.Чайковський – марш з балету “Щелкунчик
- К.Домінчен -Українська рапсодія
- Д.Попічук – Фантазія на дві укр. теми
- І. Альбеніс – Астурія
- Артем Нижник - Мактуб – Партита №39.
- Ш.Гуно – “Полька” з опери “Фауст”
- Анатолій Білошицький, Сюїта «З глибини віків»
- Погляд на древній Київ
- Скоморохи
- Купальня Ольги
- На кріпосних стінах Іскоростеня
- Древлянське попелище

- Слава Володимиру і Добрині
 - Л. Ревуцький. Частини з симфоній.
 - П.І.Чайковський – симф. № 4,
 - Барбер – “Адажіо”
 - Василь Попадюк – “Українська фантазія”
 - А.Білошицький симф.
 - В.Зубицький – “Concerto festivo”
 - В.Зубицький – “Адажіо”
 - О.Олексієнко - “Адажіо”
 - Закарпатський весільний танок “Березнянка
 - Олексій Рибак - Танок пана та німф
 - А. Штогаренко. Сюїти.
 - Л. Колодуб. Чотири зошити «Українських танців».
 - Твори українських композиторів (власні інструментовки).
- Рекомендовано включати до репертуару оркестру твори різних напрямків, навіть естрадної музики, обробки фольклорної музики, оригінальні твори композиторів: М. Будашкіна, А. Тимошенко, Б., Тихонова, Є.Кузнецова, В. Грідіна, І. Тамаріна, В. Городовської, А. Водовозова, Е., Мілки, В., Івко, Б. , Міхеєва, А. Гайденко, В. Власова, В. Зубицького, В. Рунчака.

Твори зарубіжних композиторів:

- Й-С.Бах. Скерцо з Сюїти для флейти.
- Т.Альбіноні. Адажіо.
- В.А. Моцарт. Увертюра до опери “Викрадення з сералю”.
- Л.Бетховен. Увертюри “Егмонт”, “Коріолан”.
- Ф.Шуберт. Незакінчена симфонія.
- Й.Брамс. Симфонії № 3.4.
- Й.Брамс. Угорські танці.
- Дж.Россіні. Увертюра до опери “Сорока злодійка”.
- Д.Белліні. Увертюра до опери “Норма”.

- Ж.Бізе-Р.Щедрін. “Кармен-Сюїта”.
 - Ж.Бізе. Сюїта “Арлезіанка”.
 - Я.Сибеліус. Сумний вальс.
 - Г.Деліб. Піщикато.
 - Ф.Ліст. Марш Ракоці.
 - Е.Гріг. Концерт №1 для фортепіано з оркестром.
 - Е.Гріг. “Пер Гюнт” (сюїти №№ 1,2).
 - Х.Родрігес. Концерт для гітари з оркестром “Аранхуес”.
 - І.Альбеніс. Кордова.
 - Л.Андерсон. Міні-концерт.
 - А.Скулте. Арієтта.
 - А.П’яццолла. Танго.
 - Є.Дога. Кодри.
- 1. Твори українських композиторів:*
- М.Лисенко. Увертюра до опери “Тарас Бульба”.
 - М.Лисенко. Українська рапсодія №2.
 - М.Лисенко. Урочистий марш.
 - С.Гулак-Артемівський. Фрагменти з опери “Запорожець за Дунаєм”.
 - Б.Лятошинський Сюїта з музики до драми В.Шекспіра “Ромео і Джульєтта”.
 - Л.Ревуцький. Козачок.
 - А.Штогаренко . Гопак з сюїти “Пам’яті Лесі Українки”.
 - К.Домінчен. Українська рапсодія.
 - І.Карабиць. Увертюра “Святковий Київ”.
 - Л.Колодуб. Гуцульська рапсодія.
 - Л.Колодуб. Крокосчмейстерський марш.

- Л.Колодуб. Нічне інтермецо.
- Л.Колодуб Сюїта “Фрески Софії Київської”.
- Л.Колодуб. Троїсті музики.
- Л.Колодуб. Український диксиленд.
- Л.Колодуб. Урочиста увертюра.
- Обробка Петкевича. Історичний марш “Богдан Хмельницький”.
- Обробка С.Творуна. Старовинний запорізький марш.
- Ю.Чичков. Фантазія на теми опери М.Лисенка “Наталка Полтавка”.

РЕКОМЕНДОВАНА НАУКОВО - МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

- Барсова І. Книга про оркестр. – К., 1981.
- Берлиоз Г. Дирижер оркестра //Дирижерское исполнительство. – М., 1975.
- Берліоз Г. Большой трактат о современной инструментровке и оркестровке. – М., 1972.
- Вагнер Р. О дирижировании //Дирижерское исполнительство. – М., 1975.
- Вальтер Б. Тема с вариациями //Исполнительское искусство зарубежных стран. – М., 1969.
- Вейнгартнер Ф. О дирижировании. Дирижер //Дирижерское исполнительство. – М., 1975.
- Венрик А. Очерки по вопросам оркестровых стилей. – М., 1961.
- Воеводін В. Педагогічні умови становлення творчого потенціалу майбутніх музикантів-виконавців в оркестровому класі: Автореферат. – К., 2007.
- Гинзбург Л. На пути к теории //Дирижерское исполнительство. – М., 1975.
- Гинзбург Л. О работе над музыкальным произведением. – М., 1968.
- Готлиб О.Д. Основы ансамблевой техники. – М., 1971.
- Грум-Гржимайло Т.Н. Музыкальное исполнительство. – М., 1984.
- Гуменюк А. Українські народні інструменти. – К., 1967.

- Донцов А.И. Психология коллектива. – М., 1984.
- Ержемский Г.Л. Психология дирижирования: некоторые вопросы исполнительства и творческого взаимодействия дирижера с музыкальным коллективом. – М., 1988.
- Иванов-Радкевич. О воспитании дирижера. – М., 1973.
- Имханицкий М.М. У истоков русской народной оркестровой культуры.– М., 1987.
- Иванов П. Оркестр українських народних інструментів. – К., 1981.
- Лыченко О.О. Методичні рекомендації для самостійної роботи по вивченню курсу “Методика роботи з самодіяльним оркестром і ансамблем народних інструментів”. – К., 1989.
- Лыченко О.О. Методичні рекомендації роботи з самодіяльним оркестром народних інструментів. – К., 1986.
- Лыченко О.О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності. – К., 1994.
- Кварц Й. Опыт наставления игре на поперечной флейте //Дирижерское исполнительство.– М., 1975.
- Коган Г. Работа пианиста. – М., 1963.
- Кондрашин К. Мир дирижера.– Л., 1976.
- Кондрашин К. О дирижерском искусстве. – М., 1970.
- Крижанівський Ф. Український концерт для тромбона в аспекті становлення та розвитку жанру: Автореферат. – Одеса, 2006.
- Лазер А. Современный дирижер //Дирижерское исполнительство.– М., 1975.
- Лайнсдорф Ф. В защиту композитора: Альфа и Омега искусства интерпретации.– М., 1988.
- Марценюк Г. Методика оволодіння мистецтвом гри на тромбоні. – К., 2007.
- Мусин И. О воспитании дирижера.– Л., 1987.
- Мюльберг К. Оркестровые трудности для кларнета и особенности их воплощения в творчестве П.И.Чайковского. – Одеса, 2008.

- Мюнш Ш. Я – дирижер.– М., 1982.
- Пазовский А.М. Записки дирижера. – М., 1968.
- Плужников В. Професія диригента та шляхи її формування у західноєвропейській театральній-концертній практиці ХІХ ст.: Автореферат. – К., 2007.
- Порвенков И.З. Акустика и настройка музыкальных инструментов. – М., 1990.
- Стоковский Л. Музыка для всех нас. – М., 1959.
- Тилес Б. Дирижер в оперном театре. – Л., 1974.
- Фуртвенглер В. Статьи. Беседы. Из записных книжек //Дирижерское исполнительство.– М., 1975.
- Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра. – М., 1962.
- Казачков С. Дирижерский аппарат и его постановка. - М.: Музыка, 1967.
- Канерштейн М. Питання диригентської майстерності. - К.: Музична Україна, 1980.
- Мусин И. О воспитании дирижера. - Л.: Музыка,, 1987.
- Мусин И. Техника дирижирования. - Л.: Музыка,, 1967.
- Мюнш Ш. Я - дирижер. М.: Гос.Муз.Издат., 1960.
- Разумний І. Практичний посібник з диригування. - Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, Київ, 1959.
- Тольба В. Проблеми виконавства / Питання диригентської майстерності. - К.: "Музична Україна", 1980.
- Гінзбург Л. Дирижеры и оркестры. - М.:Советский композитор. 1981.
- Гінзбург Л. О работе над музыкальным произведением. - М. Музыка,. 1968.
- А. Онуфрієнко, І. Дяк, Ю.Сливинський. Читання партитур для оркестру народних інструментів. - К.Музична Україна, 1980.
- Конькова Г. Магія таланта. Владимир Кожухарь. - К.'Такі справи. 2010.

Балалайка

- Андрющенков. Начальное обучение игре на балалайке. Музыка,, 1983.
- Андреев В. Вальсы для балалайки с фортепиано.
- Блинов Е. О системе условных обозначений в нотной записи для балалайки. - Свердловское Средне-Уральское книжное изд-во, 1986.
- Галахов В. Искусство балалаечников Дальнего Востока. - М.: Сов. композитор, 1982
- Зажигин В. Гитарные приемы в игре на балалайке. - М.: ГМПИ им. Гнесиньих // Музыкальная педагогика и исполнительство на русских народных инструментах, 1984
- Нечепоренко П, Мельников В. Школа игры на балалайке. -М.: Музыка,

1988

• Шалов А. Основы игры на балалайке. - Л.: Музыка, 1970.

Баян, акордеон

• Алексеев И. Методика викладання гри на баяні. - К.: Муз. Україна, 1957

• Бай Ю. Теоретические основы совершенствования внутренней структуры музыкально-игровых движений баяниста. - К.: Консерватория. Рукопись.

• Власов В. Методика работы баяниста над полифоническим произведением. - М.: Всесоюзный методический кабинет по учебным заведениям искусств и культуры.

• Давидов М. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. К., НМАУ ім. П. І. Чайковського. 2010.

• Давидов М. Энциклопедия исполнительского музыковедения. Пособие для высших учебных заведений. К., 2012.

• Давидов М. Проблеми збереження та розвитку академічного народно-інструментального мистецтва України. Посібник для вищих навчальних закладів. Київ. 2008.

• Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах. Підручник для вищих навчальних закладів. Київ. 2010.

• Давидов М. Методика переложений інструментальних произведень для баяна. Пособие для высших и средних учебных заведений. Москва. 1977.

• Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяниста (підручник для вищих навчальних закладів). - К.: Музична Україна. 1995.

• Давидов М. Школа виконавської майстерності баяниста. Посібник для вищих навчальних закладів. 1998. Київ.

• Липс Ф. Искусство игры на баяне. - М.: Музыка. 1986.

• Обертюхин М. Проблеми исполнительства на баяне. - М.: Музыка, 1989

• Паньков В. Гами, тризвуки, арпеджіо для вибірного баяну. — К. Музична Україна. 1982

• Ризоль М. Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне. М.: Сов. композитор, 1977

• Ризоль М., Яшкевич И. Школа двойных нот для баяна. - К.: Музична Україна, 1989

• Самитов В. Творческая направленность процесса совместной

• деятельности педагога и студента как условие становления личностных качеств музыканта-исполнителя. - К.: Консерватория, рукопись, 1992

• Самитов В. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної культури. К.. 2011

• Шаров В. Расширение музыкально-выразительных возможностей баяна в его электронной модификации. - К.: Консерватория. Рукопись. 1992

• Шахов Г. Игра по слуху, чтение с листа и транспонирование в классе баяна. Москва. Музыка. 1974

• Ястребов Ю. Основы баянной аппликатуры. Владивосток: Изд-во Дальневосточного университета. 1984

• Яшкевич И. Особенности освоения полиритмики в процессе обучения

баяниста. - М.: ГМПИ им. Гнесиных, 1980. // Вопросы профессионального обучения баяниста

Гітара

- Вольман Б. Гитара и гитаристы. - М: Музгиз, 1961
- Вольман Б. Гитара в России. - Л.: Музыка, 1968
- Вайсборд М. Сеговия и гитарное искусство XX века. - М.: Сов. композитор, 1989
- Газарян С. Рассказы о гитаре. — М., 1987
- Красный В. Технические возможности русской семиструнной гитары. Москва. Сов. композитор. 1963
- Михайленко Н. Методика преподавания гитары. Учебник для высших и средних учебных заведений. Москва. 2010.
- Михайленко Н. Методика преподавания игры на гитаре. Киев. 2003
- Михайленко Н., Фан Динь Тан. Справочник гитариста. Киев. 1998

Домра

- 1. Бортник Є. Струнний інструментарій Слобідської України в минулому і сучасному) // У зб.: Музична Харківщина, 1992
- 2. Гелис М, Вольская Т. Методика обучения игре на домре (Свердловск. 1988.
- Лысенко Н., Михеев Б. Школа игры на четырехструнной домре. Киев. Муз. Украина, 1989
- Лысенко Н. Методика обучения игре на домре. - К.: Музична Україна. 1990
- Матвійчук Л. Методичні основи формування виконавської майстерності домриста. - К.: 2005
- Матвійчук Л. Школа майстерності кобзиста. Київ. 2005
- Осмаловская Г., Зеленин В. Скрипичные штрихи и способы исполнения на домре. Минск. 1981
- Свиридов Н. Основы методики обучения игре на домре. - Ленинград. Музыка, 1968.

Цимбали

- Незовибатько О. Школа гри на цимбалах - К.: Муз. Україна
- Баран Т. Концертні цимбали: історико-теоретичний та виконавський підходи. Київ. 2003.
-